

Sygn. akt: I C 972/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Ewa Gatz-Rubelowska
Protokolant:	sekretarz sądowy Małgorzata Januszewska

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2021 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa (...) **Bank Spółka Akcyjna w P.**

przeciwko Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. - w likwidacji, Ł. J., M. J., R. J.

o zapłatę

1.nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 30 maja 2019 r., sygn.. akt I Nc 203/19 utrzymuje w całości w mocy;

2.zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 3.600 zł. (trzy tysiące sześćset) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Ewa Gatz-Rubelowska

Sygn. akt I C 972/19

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 22 maja 2019 r. przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. w likwidacji, Ł. J., R. J. i M. J. powód (...)Bank S.A. z siedzibą w P. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, by pozwani zapłacili solidarnie na jego rzecz kwotę 292.176,43 zł z weksla z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz koszty postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podano, że powód działając w ramach konsorcjum udzielił pozwanej spółce umową o kredyt konsorcjonalny-inwestycyjny z dnia 4 września 2014 r. nr (...), kredytu w kwocie 900.000 zł na warunkach i zasadach określonych w treści przedmiotowej umowy, przy czym udział powoda w kredytowaniu wynosił kwotę 630.000 zł. Wyjaśniono, że zabezpieczeniem roszczeń powoda o zwrot kredytu stanowił m.in. weksel in blanco wystawiony i podpisany przez pozwaną spółkę wraz z deklaracją wekslową określającą warunki uzupełnienia przedmiotowego weksla. Wskazano, że pozwani Ł. J., R. J. i M. J. udzielili na w/w wekslu poręczenia wekslowego oraz podpisali deklarację wekslową.

Zaznaczono, że wobec braku wywiązywania się z zaciągniętego zobowiązania powód jako bank inicjujący wypowiedział pozwanej spółce umowę kredytu i wezwał do spłaty całego zadłużenia na dzień jej rozwiązania. Podano, że o

wypowiedzeniu przedmiotowej umowy powód zawiadomił również poręczycieli, jednak wezwania do zapłaty okazały się bezskuteczne. Wskazano, że wobec braku spłaty zadłużenia kredytowego przez pozwaną spółkę, powód uzupełnił będący w jego posiadaniu weksel in blanco z wystawienia pozwanej spółki na kwotę jej zadłużenia na dzień płatności weksla, o czym poinformował pozwaną spółkę oraz pozwanych poręczycieli wekslowych. Podkreślono, że pozwani zadłużenia określonego na wekslu nie spłacili w terminie płatności weksla, stąd pozew stał się konieczny i uzasadniony (k. 10-12).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie sygn. I Nc 203/19 Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 39).

Zarzuty od powyższego nakazu zapłaty wnieśli pozwani Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. w likwidacji, M. J., R. J. i Ł. J., zaskarżając go w całości i wnosząc o odrzucenie pozwu, ewentualnie o oddalenie powództwa w całości. Nadto pozwani wnieśli o zasądzenie od powoda na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Strona pozwana wskazała, że o to samo roszczenie, które jest dochodzone w niniejszym postępowaniu toczy się proces przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy VIII Wydziałem Gospodarczym w sprawie sygn. VIII GC 307/17. Zdaniem pozwanych podstawą faktyczną powództwa jest ta sama umowa o kredyt konsorcjalny. Nadto pozwani podnieśli, że z żadnego dokumentu nie wynika, aby pełnomocnik procesowy został umocowany przez osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu powoda, jak również nie posiada umocowania do reprezentowania powoda przeciwko pozwany poręczycielom. Wskazano, że za powoda przy zawieraniu umowy o kredyt konsorcjalny działał podmiot nieupoważniony do jego reprezentowania. Pozwani podnieśli również, że przedmiotowa umowa o kredyt konsorcjalny została podpisana przez osoby nieumocowane ze strony banku, co czyni ją nieważną. Zdaniem strony pozwanej wypowiedzenie umowy kredytu zostało podpisane przez osoby nieumocowane do działania w imieniu powoda, a zatem przedmiotowe wypowiedzenie jest bezskuteczne, co oznacza, że roszczenie dochodzone pozwem jest niewymagalne.

Pozwani podnieśli także, że weksel został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową, natomiast na druku weksla nie ma podpisów poręczycieli, a jedynie są wpisane ich nazwiska. Zaznaczono również, że nie ma żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, że osoba podpisująca wyciąg z ksiąg bankowych została prawidłowo umocowana. Nadto pozwani zakwestionowali dowód w postaci wyciągu z ksiąg banku, jak również wysokość sumy dłużnej, która została podana przez powoda jako roszczenie w niniejszej sprawie. Wskazano, że powód nie przedstawił żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, w jaki sposób ta kwota została ustalona. Zdaniem pozwanego odsetki umowne zostały obliczone nieprawidłowo przy przyjęciu marży banku w wysokości 6,33%, a także zostały wadliwie wyliczone od zadłużenia przeterminowanego. Pozwani podali przy tym, że Bank Spółdzielczy w N. otrzymał od pozwanej spółki kwotę 959.448,02 zł, która w całości zaspokaja roszczenie dochodzone pozwem w niniejszej sprawie.

Wskazano również, że zabezpieczeniem udzielonego kredytu została ustanowiona gwarancja spłaty kredytu udzielona przez (...) w ramach pomocy de minimis do kwoty 540.000 zł. Podano, że powód nie przedstawił dowodów, że wystąpił o realizację zabezpieczenia w postaci ustanowionej gwarancji spłaty. Zdaniem strony pozwanej uprawniony z gwarancji powinien w pierwszej kolejności zaspokoić się z posiadanej gwarancji, a powód uzyskał częściowe zaspokojenie należności wynikającej z powyższej gwarancji. Zaznaczono również, że bank pobrał z depozytu sądowego kwotę odszkodowania z polisy ubezpieczeniowej w kwocie 759.448,02 zł, natomiast pozwana spółka złożyła oświadczenie, z którego wynika, że część tej kwoty zalicza na poczet zadłużenia należnego powodowi z tytułu umowy kredytowej, która stanowi podstawę faktyczną niniejszego powództwa (k. 64-66, 187-189).

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały stanowiska dotychczas zajęte w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód (...) Bank S.A. z siedzibą w P., działając w ramach konsorcjum z Bankiem Spółdzielczym w N., udzielił pozwanej spółce - Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. w likwidacji – umowę o kredyt konsorcjalny-inwestycyjny nr (...) z dnia 4

września 2014 r., kredytu w kwocie 900.000 zł na warunkach i zasadach określonych w treści przedmiotowej umowy, przy czym udział powoda w kredytowaniu pozwanej spółki w ramach konsorcjum wynosił kwotę 630.000 zł.

Zabezpieczenie roszczeń powoda o zwrot kredytu stanowił m.in. weksel in blanco z wystawienia pozwanej spółki wraz z deklaracją wekslową poręczony przez pozwanych Ł. J., R. J. i M. J. na rzecz powoda.

Kredyt był oprocentowany według stało-zmiennej stopy procentowej stanowiącej sumę stawki bazowej i stałej marży Banku. Stawką bazową był WIBOR 3M, zmiana wysokości stawki bazowej powodowała zmianę wysokości oprocentowania kredytu o taką samą liczbę punktów procentowych, w dniu zawarcia umowy stawka bazowa wynosiła 2,61%, a marża Banku wynosiła 6.33p.p. Na dzień podpisania umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 8,94% w stosunku rocznym. Maksymalna wysokość odsetek nie mogła w stosunku rocznym przekroczyć czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP (odsetki maksymalne).

Niespłacona przez kredytobiorcę rata kredytu w terminie wyznaczonym przez banki, następnego dnia stawała się zadłużeniem przeterminowanym, oprocentowanym według podwyższonej stopy procentowej. Niespłacony w terminie kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej obowiązującej dla kredytów przeterminowanych równej czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym. W dniu zawarcia umowy oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego wynosiło 16%.

Banki zastrzegły sobie prawo do wypowiedzenia umowy w przypadku m.in. niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu, w szczególności, gdy spłata kredytu, odsetek lub prowizji nie przebiega terminowo oraz w razie zagrożenia lub utraty zdolności kredytowej przez kredytobiorcę. O wypowiedzeniu umowy banki miały poinformować pisemnie poręczyciela oraz innych dłużników banków z tytułu zabezpieczenia spłaty kredytu.

W imieniu powoda umowa została podpisana przez Bank Spółdzielczy w N. na podstawie pełnomocnictwa nr (...) z dnia 1 października 2012 r. Bank Spółdzielczy w N., przy podpisywaniu przedmiotowej umowy, był natomiast reprezentowany przez M. D. Oddziału w B., działającej przy tej czynności na podstawie pełnomocnictwa Zarządu nr (...) z dnia 14 kwietnia 2011 r. oraz M. S. Inspektora, działającego przy tej czynności na podstawie pełnomocnictwa Zarządu z dnia (...) z dnia 14 kwietnia 2011 r.

dowód: umowa o kredyt konsorcjalny-obrotowy nr (...) z dnia 4 września 2014 r. k. 16-20, umowa szczegółowa nr (...) w sprawie wspólnego kredytowania w ramach konsorcjum z dnia 4 września 2014 r. k. 21-23,

Pismem z dnia 18 października 2016 r. Bank Spółdzielczy w N., działając w imieniu własnym oraz powoda (na podstawie pełnomocnictwa nr (...)), dokonał wypowiedzenia przedmiotowej umowy pozwanej spółce w związku z niezapłaceniem w terminie określonym w umowie pełnych rat kredytu oraz stwierdzeniem przez bank zagrożenia upadłością kredytobiorcy, z zachowaniem 7-dniowego okresu wypowiedzenia od daty doręczenia pisma. Na dzień 17 października 2016 r. łączne zadłużenie pozwanej spółki wynosiło 781.720,24 zł.

Wypowiedzenie umowy zostało doręczone pozwanej spółce w dniu 19 października 2016 r. O wypowiedzeniu przedmiotowej umowy, pismami z dnia 18 października 2016 r., zostali powiadomieni pozwani – poręczyciele M. J., R. J. i Ł. J., którzy otrzymali je w dniach 18 października 2016 r. i 19 października 2016 r.

Oświadczeniem z dnia 20 marca 2020 r. Bank Spółdzielczy w N. potwierdził skuteczność działania ustanowionych pełnomocników M. B. i P. B. przy składaniu, w jego imieniu oraz w imieniu powoda, oświadczenia z dnia 18 października 2018 r. o wypowiedzeniu umowy kredytowej nr (...) zawartej z pozwaną spółką.

dowód: wypowiedzenie umowy z dnia 18 października 2016 r. k. 24-27, oświadczenie banku z dnia 20 marca 2020 r. k. 144, wydruk KRS k. 127-143,

Zgodnie z wyciągiem z ksiąg banku (...) - Bank S.A. z siedzibą w P. według stanu na dzień 31 marca 2019 r. stwierdzono wymagalne zadłużenie pozwanej spółki z tytułu umowy o kredyt konsorcyjny-obrotowy nr (...) z dnia 4 września 2014 r. w łącznej kwocie 291.001,81 zł, na którą składały się:

- kapitał w kwocie 209.440,00 zł;
- odsetki umowne naliczone według zmiennej stopy procentowej wynoszącej sumę stawki WIBOR 3M oraz marży banku 6,33% w stosunku rocznym w łącznej kwocie 23.693,41 zł;
- odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczone według zmiennej stopy procentowej wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym w łącznej kwocie 57.868,40 zł.

Dalsze należne odsetki za opóźnienie liczone są od dnia 1 kwietnia 2019 r. od niespłaconego kapitału, według zmiennej stopy procentowej równej czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, która na dzień sporządzenia wyciągu wynosiła 10% w stosunku rocznym.

Wyciąg z ksiąg banku został opatrzony pieczęcią banku i podpisany przez W. G. oraz M. K. – umocowanych do dokonania tej czynności na mocy pełnomocnictw nr (...) z dnia 7 marca 2018 r. oraz nr (...) z dnia 24 października 2017 r.

dowód: wyciąg z ksiąg banku z dnia 1 kwietnia 2019 r. k. 30, pełnomocnictwo nr (...) i nr (...) k. 31-32,

Zgodnie z deklaracją wystawcy weksla in blanco i poręczycieli, jako zabezpieczenie spłaty kredytu konsorcyjnego udzielonego na mocy umowy z dnia 4 września 2014 r., pozwana spółka złożyła do dyspozycji powoda weksel in blanco, który bank miał prawo wypełnić w każdym czasie na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego przez pozwaną spółkę kredytu wraz z odsetkami, prowizją i kosztami w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty kredytu oraz we wszystkich tych przypadkach, gdy służy bankowi prawo ściągnięcia wierzytelności przed nadejściem terminu płatności. Powód miał prawo opatrzyć weksel datą płatności według swego uznania, zawiadamiając o tym pozwaną spółkę listem poleconym, wysłanym najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności. Weksel miał być płatny w P. i mógł być opatrzony klauzulą „bez protestu”.

W imieniu wystawcy weksla deklaracja została podpisana przez M. J. i Ł. J., reprezentujących pozwaną spółkę oraz opatrzona pieczęcią firmową.

Poręczyciele – pozwani Ł. J., R. J. i M. J. wyrazili zgodę na treść powyższej deklaracji i na warunkach w niej określonych poręczyli wekslowo za zobowiązanie wskazane w podpisanym przez nich wekslu in blanco, składając podpisy pełnym imieniem i nazwiskiem.

dowód: deklaracja wekslowa z dnia 4 września 2014 r. k. 29,

Wobec braku spłaty zobowiązań pozwanej spółki wobec powoda wypełnił on weksel in blanco złożony do jego dyspozycji przez pozwanych. Jako datę i miejsce wystawienia weksla oznaczono dzień 4 września 2014 r. oraz B.. Zgodnie z treścią weksla pozwana spółka Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. została zobowiązana do zapłaty na rzecz powoda kwoty 292.176,43 zł bez protestu. Jako termin płatności wskazano 20 kwietnia 2019 r. Jako miejsce płatności weksla oznaczono P..

Weksel został podpisany, w imieniu pozwanej spółki jako wystawcy weksla, przez M. J. i Ł. J., reprezentujących pozwaną spółkę oraz opatrzony pieczęcią firmową.

Pozwani Ł. J., R. J. i M. J. poręczyli za wystawcę weksla, składając własnoręczne podpisy pełnym imieniem i nazwiskiem, poprzedzając je wyrazem „poręczam”.

dowód: weksel k. 28,

Pismami z dnia 9 kwietnia 2019 r. powód zawiadomił wystawcę weksła oraz poręczycieli o uzupełnieniu w/w weksła in blanco na sumę 292.176,43 zł, zgodnie z deklaracją wekslową, wzywając do jego wykupu w terminie 20 kwietnia 2019 r.

W/w zawiadomienia zostały doręczone pozwanej spółce, pozwanemu Ł. J., pozwanej R. J. i pozwanemu M. J. w dniu 25 kwietnia 2019 r.

dowód: zawiadomienie o uzupełnieniu weksła in blanco z dnia 9 kwietnia 2019 r. k. 33, (...) , dowód nadania i dowód doręczenia przesyłki k. 34-38,

Pozwana spółka korzystała z kilku kredytów bankowych. Powód w ramach konsorcjum z Bankiem Spółdzielczym w N. udzielił pozwanej spółce dwóch kredytów bankowych tj. w kwocie 900.000 zł umową kredytu nr (...) z dnia 4 września 2014 r., (z której roszczenia dochodzone są w przedmiotowym postępowaniu) oraz w kwocie 2.600.000 zł umową kredytu nr (...) z dnia 4 września 2014 r. Obydwa kredyty zostały zabezpieczone przelewem wierzytelności z umowy ubezpieczenia nieruchomości obciążonych hipotecznie na rzecz banków dokonany na podstawie jednej umowy przelewu wierzytelności z dnia 8 października 2014 r.

dowód: umowa o przelew wierzytelności z dnia 8 października 2014 r. 145,

Wobec powstania wierzytelności objętej przelewem pomiędzy bankami uczestniczącymi w konsorcjum a kredytobiorcą powstał spór co do podmiotu uprawnionego do odbioru odszkodowania objętego przelewem, wobec którego dłużnik przelanej wierzytelności (...) S.A. złożył kwotę odszkodowania w wysokości 759.448,02 zł do depozytu sądowego, określając, że uprawniony do odbioru będzie uczestnik, który wykaże swoje prawo do jego otrzymania odpowiednim dokumentem.

dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią z dnia 17 maja 2018 r. w sprawie sygn. I Ns 108/18 k. 146,

Oświadczeniem z dnia 15 maja 2018 r. pozwana spółka zrzekła się wszelkich praw odnośnie sumy 759.448,02 zł złożonej do depozytu sądowego Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią pod sygn. sprawy I Ns 108/18 i oświadczyła, że do odbioru w/w sumy uprawniony jest wyłącznie Bank Spółdzielczy w N. działający samodzielnie jako bank inicjujący konsorcjum lub wspólnie z (...) Bank S.A., które to banki nabyły prawo do otrzymania sumy odszkodowania złożonej do depozytu sądowego na skutek zawartej umowy przelewu wierzytelności wynikających z umowy ubezpieczenia stwierdzonej polisą nr (...) tytułem zabezpieczenia zwrotu wyżej opisanych kredytów konsorcjalnych. W związku z powyższym pozwana spółka wyraziła zgodę na wypłatę kwoty 759.448,02 zł z depozytu sądowego na wniosek Banku Spółdzielczego w N..

Powyższe oświadczenie dotyczyło zakończenia sporu między stronami odnośnie uprawnionego do odbioru z depozytu kwoty 759.448,02 zł. W związku z powyższym na rachunek Banku Spółdzielczego w N. została przelana z depozytu sądowego w dniu 20 grudnia 2018 r. suma 759.448,02 zł. W dniu 27 grudnia 2018 r. Bank Spółdzielczy w N. przekazał powodowi z tej sumy kwotę 212.645,45 zł, uwzględniając przy dokonany podziale udziały poszczególnych banków w konsorcjum oraz fakt, że wierzytelność kredytowa została w części spłacona przez Bank (...) w W. w ramach gwarancji de minimis.

Otrzymałą kwotę powód zaliczył na poczet zaspokojenia należności wynikających z umowy kredytowej nr (...) dochodzonej w innym postępowaniu. Dokonując zaliczenia otrzymanej sumy na pokrycie zobowiązań powód uwzględnił wolę pozwanej spółki, która w piśmie z dnia 10 lutego 2019 r. skierowanym do Banku Spółdzielczego w N. wskazywała, że suma pozyskana z depozytu winna być zaliczona na pokrycie wymagalnych należności wynikających z umowy nr (...).

dowód: oświadczenie z dnia 15 maja 2018 r. k. 56, polecenie przelewu z dnia 27 grudnia 2018 r. k. 147, oświadczenie dłużnika co do sposobu zaliczenia wypłaconej wierzycielowi należności z dnia 10 lutego 2019 r. k. 148,

Przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy VIII Wydziałem Gospodarczym toczyła się sprawa z powództwa Banku (...) przeciwko pozwanej spółce o zapłatę kwoty 1.488.785,39 zł z weksla stanowiącego zabezpieczenie kredytu konsorcjalno-inwestycyjnego nr (...) z dnia 4 września 2014 r. na kwotę 2.600.000 zł w związku z udzieloną przez Bank (...) gwarancją spłaty kredytu w ramach portfelowej linii de minimis.

dowód: akta sprawy VIII GC 307/17,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedstawione wyżej dokumenty. Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zebrane w sprawie, albowiem zostały sporządzone we właściwej formie, przewidzianej dla tego typu dokumentów. Były przejrzyste i jasne. Ich autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu, a ich prawdziwości strony nie kwestionowały.

Sąd pominął dowód z dokumentu w postaci oświadczenia Banku Spółdzielczego z dnia 15 maja 2018 r. Z jego treści jednoznacznie wynika, że dotyczyło ono zadłużenia pozwanych z tytułu umowy kredytowej nr (...) z dnia 29 kwietnia 2015 r., która nie była objęta przedmiotem niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, stąd nakaz zapłaty należało w całości utrzymać w mocy.

Weksel in blanco jest dokumentem, który pozbawiony jest, w chwili podpisania, pewnych ustawowych elementów treści weksla, zaopatrzony jest natomiast przynajmniej we własnoręczny podpis wystawcy weksla. Jego uzupełnienie następuje przez posiadacza po zaistnieniu warunków określonych w porozumieniu wekslowym. W praktyce porozumienie wekslowe przybiera zazwyczaj postać odrębnego dokumentu tzw. deklaracji wekslowej, w którym wystawca weksla upoważnia do uzupełnienia weksla w razie zaistnienia ustalonych okoliczności.

Zgodnie z art. 47 zd. 1 i 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 160 t.j.) kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie. Posiadacz może dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali. Natomiast w świetle art. 32 zd. 1 powołanej ustawy poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Z chwilą wystawienia weksla in blanco i wręczenia go wierzycielowi między wystawcą weksla lub osobą udzielającą poręczenia, a osobą, której ten weksel zostaje wręczony, dochodzi do zawarcia porozumienia, które wskazuje sposób jego uzupełnienia. Porozumienie to stanowi umowę zawieraną pomiędzy odbiorcą weksla, a wystawcą weksla lub poręczycielem.

Podkreślić należy, że wystawienie weksla, mającego służyć zabezpieczeniu wierzytelności – a taka sytuacja miała miejsce w sprawie przedmiotowej – nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania cywilnego, które istnieje nadal. Wierzycielowi służy nowe roszczenie oparte na wekslu, obok roszczenia pierwotnego wynikającego ze stosunku cywilnoprawnego. Przedmiot obu tych roszczeń jest tożsamy, zaś zaspokojenie wierzyciela następuje tylko raz, co oznacza, że w chwili wygaśnięcia zobowiązania wierzyciel winien zwrócić weksel dłużnikowi. Istnieje niewątpliwie ścisły związek między tzw. stosunkiem podstawowym (stosunek umowny) a wręczeniem weksla in blanco, który ma na celu zapewnić gwarancje wykonania umowy.

Zasady wypełnienia weksla in blanco zawarte są w osobnym porozumieniu, tzw. deklaracji wekslowej (art. 10 w/w ustawy – Prawo wekslowe). W kontekście weksla in blanco należy przyjąć, że w chwili wydania weksla nieuzupełnionego dochodzi do zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, przy czym jest ono jeszcze nieukształtowane (postanowienie SN z 13 lutego 2009 r., II CSK 452/2008, LEX nr 599754). Zostanie ono ostatecznie ukształtowane w drodze uzupełnienia elementów weksla przez wierzyciela (R. 1936, t. I, s. 174). Osobną kwestią pozostaje, że możliwość realizacji praw wekslowych zależy od uzupełnienia weksla w taki sposób, że będzie on czynił zadość wymaganiom z art. 1 lub 101 ustawy - Prawo wekslowe. W tym sensie można zgodzić się z poglądem, że uzupełnienie weksla stanowi warunek

realizacji praw wekslowych z weksla wydanego w stanie niezupełnym (Jastrzębski J. Kaliński M., Komentarz do ustawy - Prawo wekslowe, [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, wyd. III, LexisNexis 2014).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu strony pozwanej co do tego, że o to samo roszczenie, które jest dochodzone w niniejszym postępowaniu toczył się proces przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy VIII Wydziałem Gospodarczym w sprawie sygn. VIII GC 307/17 wskazać należy, że sprawa pod sygn. VIII GC 307/17 toczyła się pomiędzy Bankiem (...) a pozwaną spółką. Brak jest zatem tożsamości stron postępowania, bowiem w niniejszej sprawie powodem jest (...)Bank S.A. z siedzibą w B.. Nadto zaznaczyć należy, że strona pozwana błędnie wskazała, że roszczenie jest dochodzone na podstawie tych samych umów. W niniejszej sprawie powód wywodzi swoje roszczenie z z weksla wypełnionego na kwotę 292.176,43 zł wystawionego przez pozwaną spółkę i poręczonego przez pozostałych pozwanych jako zabezpieczenie wykonania umowy o kredyt konsorcjalny-inwestycyjny nr (...) z dnia 4 września 2014 r. na kwotę 900.000 zł. Natomiast we wskazanej sprawie (...) Bank (...) wywodził swoje roszczenie z weksla wystawionego na jego rzecz na kwotę 1.488.785,39 zł jako zabezpieczenie kredytu konsorcjalno-inwestycyjnego nr (...) z dnia 4 września 2014 r. na kwotę 2.600.000 zł.

Pozwani podnieśli również zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Strona pozwana w żaden jednak sposób nie sprecyzowała, na czym polegała owa niezgodność. Przedmiotowy weksel czyni zadość wymaganiom z art. 101 ustawy - Prawo wekslowe, jak również został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową. Bezasadny okazał się także zarzut dotyczący tego, że na druku weksla nie ma podpisów poręczycieli, a jedynie są wpisane ich nazwiska. Wskazać należy, że na wekslu widnieją własnoręczne podpisy poręczycieli pełnym imieniem i nazwiskiem, poprzedzone wyrazem „poręczam”. Powyższe jest wystarczające do ustalenia, że poręczenie pozwanych spełnia wymagania wynikające z art. 31 Prawa wekslowego, zgodnie z którym poręczenie oznacza się wyrazem „poręczam”, podpisuje je poręczyciel.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut dotyczący braku dokumentu wskazującego na to, że pełnomocnik procesowy został umocowany przez osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu powoda, jak również że nie posiada on umocowania do reprezentowania powoda. Pełnomocnik procesowy powoda żadnych oświadczeń woli w przedmiotowej sprawie nie składał, dokonał jedynie uzupełnienia weksla in blanco z wystawienia pozwanej spółki poręczonego przez pozostałych pozwanych oraz zawiadomił pozwanych o uzupełnieniu weksla i terminie jego płatności. Do powyższych czynności pełnomocnik procesowy został upoważniony w treści pełnomocnictwa nr (...) z dnia 21 marca 2019 r. udzielonego przez osoby upoważnione do działania w imieniu powoda i zgodnie z zasadami jego reprezentacji (k. 15). Na mocy w/w pełnomocnictwa pełnomocnik procesowy powoda został również upoważniony do reprezentowania powoda w niniejszej sprawie.

Bezasadny okazał się również zarzut co do tego, że za powoda przy zawieraniu umowy o kredyt konsorcjalny działał podmiot nieupoważniony do jego reprezentowania. Wskazać należy, że powód zawarł z Bankiem Spółdzielczym w N. umowę szczegółową nr (...) w sprawie wspólnego kredytowania pozwanej spółki w ramach konsorcjum. Przedmiotowa umowa przewidywała, że powód przy zawieraniu umowy kredytowej będzie reprezentowany przez Bank Spółdzielczy w N. na podstawie odrębnego pełnomocnictwa. Takie pełnomocnictwo dla Banku Spółdzielczego w N. zostało przez powoda udzielone w dniu 1 października 2012 r. i oznaczone nr (...), które zostało przywołane w treści umowy kredytowej. Nie ma tym samym podstaw do przyjęcia, że przedmiotowa umowa o kredyt konsorcjalny została podpisana przez osoby nieumocowane ze strony powoda.

Chybiony okazał się również zarzut braku skutecznego wypowiedzenia przedmiotowej umowy kredytu z uwagi na to, że wypowiedzenie umowy kredytu zostało podpisane przez osoby nieumocowane do działania w imieniu powoda. Zaznaczyć bowiem należy, że jak wynika z pełnomocnictwa nr (...) z dnia 1 października 2012 r. Bank Spółdzielczy w N. był umocowany, jako bank inicjujący do dokonania wypowiedzenia umowy kredytowej zawartej z pozwaną spółką, ze skutkiem także dla powoda. Z treści wypowiedzenia wynika, że Bank Spółdzielczy w N., przy składaniu oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej, działał zarówno w imieniu własnym, jak i w imieniu powoda. Natomiast umocowanie osób, które działały za Bank Spółdzielczy w N. przy dokonywaniu wypowiedzenia, wynika z wydruku KRS Banku Spółdzielczego w N., gdzie osoby te i ich kompetencje zostały wskazane. Nadto powód przedłożył oświadczenie

Banku Spółdzielczego w N. z dnia 20 marca 2020 r., którym potwierdzono skuteczność działania ustanowionych pełnomocników przy składaniu, w jego imieniu oraz w imieniu powoda, oświadczenia z dnia 18 października 2018 r. o wypowiedzeniu umowy kredytowej nr (...) zawartej z pozwaną spółką.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut nieprzedłożenia przez powoda dokumentu wskazującego na umocowanie osób, które w imieniu powoda podpisały wyciąg z ksiąg bankowych. Podkreślić należy, że powód wraz z wyciągiem z ksiąg banku przedłożył pełnomocnictwa nr (...) z dnia 7 marca 2018 r. oraz nr (...) z dnia 24 października 2017 r. (k. 31-32), które potwierdzają umocowanie osób podpisujących wyciąg z ksiąg bankowych do dokonania tej czynności.

Odnośnie zarzutu dotyczącego wysokości sumy wekslowej wskazać należy, że podstawę roszczeń powoda stanowi weksel z wystawienia pozwanej spółki. W tego rodzaju sprawach dłużnik wekslowy, a także poręczyciele wekslowi, wobec remitenta mogą podnosić zarzuty formalne wynikające z treści Prawa wekslowego, jak i zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, odwołując się do stosunku podstawowego w związku, z którym weksel został wystawiony. Dowód istnienia i wysokości wierzytelności co do zasady obciąża powoda. Inaczej jest jednak, gdy roszczenie oparte jest na wekslu. Na rzecz powoda działa wówczas domniemanie istnienia wierzytelności stwierdzonej wekslem, a dowód przeciwny, a więc dowód nieistnienia wierzytelności w procesie wekslowym zostaje przerzucony na dłużnika. Natomiast zarzuty strony pozwanej ograniczały się do kwestionowania dowodu w postaci wyciągu z ksiąg banku oraz wysokości sumy dłużnej, która została podana przez powoda jako roszczenie w niniejszej sprawie. Pozwani nie przedstawili jednak żadnych dowodów świadczących o nieistnieniu wierzytelności powoda. Wbrew twierdzeniom strony pozwanej nie było również podstaw do przyjęcia, że odsetki umowne zostały obliczone nieprawidłowo przy przyjęciu marży banku w wysokości 6,33%, jak również by odsetki od zadłużenia przeterminowanego zostały wadliwie wyliczone. Przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg banku z dnia 1 kwietnia 2019 r. (k. 30) w sposób szczegółowy przedstawia sposób wyliczenia zarówno odsetek umownych, jak i odsetek od zadłużenia przeterminowanego. Pozwani nie wskazali natomiast, na czym miałyby polegać nieprawidłowości w wyliczeniach powoda.

Strona pozwana podniosła nadto, że zobowiązanie wynikające z przedmiotowej umowy kredytowej zostało w całości zaspokojone, bowiem Bank Spółdzielczy w N. otrzymał od pozwanej spółki kwotę 959.448,02 zł. Odnosząc się do powyższego wskazać należy, że pozwana spółka korzystała z kilku kredytów bankowych. Powód w ramach konsorcjum z Bankiem Spółdzielczym w N. udzielił pozwanej spółce dwóch kredytów bankowych tj. w kwocie 900.000 zł umową kredytu nr (...) z dnia 4 września 2014 r., (z której roszczenia dochodzone są w przedmiotowym postępowaniu) oraz w kwocie 2.600.000 zł umową kredytu nr (...) z dnia 4 września 2014 r. Obydwa kredyty zostały zabezpieczone przelewem wierzytelności z umowy ubezpieczenia nieruchomości obciążonych hipotecznie na rzecz banków dokonanym na podstawie jednej umowy przelewu wierzytelności z dnia 8 października 2014 r.

Wobec powstania wierzytelności objętej przelewem pomiędzy bankami uczestniczącymi w konsorcjum a kredytobiorcą powstał spór co do podmiotu uprawnionego do odbioru odszkodowania objętego przelewem, wobec którego dłużnik przelanej wierzytelności (...) S.A. złożył kwotę odszkodowania w wysokości 759.448,02 zł do depozytu sądowego, określając, że uprawniony do odbioru będzie uczestnik, który wykaże swoje prawo do jego otrzymania odpowiednim dokumentem. Oświadczeniem z dnia 15 maja 2018 r. pozwana spółka zrzekła się wszelkich praw odnośnie sumy 759.448,02 zł złożonej do depozytu sądowego Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią pod sygn. sprawy I Ns 108/18 i oświadczyła, że do odbioru w/w sumy uprawniony jest wyłącznie Bank Spółdzielczy w N. działający samodzielnie jako bank inicjujący konsorcjum lub współ z (...) Bank S.A., które to banki nabyły prawo do otrzymania sumy odszkodowania złożonej do depozytu sądowego na skutek zawartej umowy przelewu wierzytelności wynikających z umowy ubezpieczenia stwierdzonej polisą nr (...) tytułem zabezpieczenia zwrotu wyżej opisanych kredytów konsorcjalnych. W związku z powyższym pozwana spółka wyraziła zgodę na wypłatę kwoty 759.448,02 zł z depozytu sądowego na wniosek Banku Spółdzielczego w N..

Powyższe oświadczenie dotyczyło zakończenia sporu między stronami odnośnie uprawnionego do odbioru z depozytu kwoty 759.448,02 zł. W związku z powyższym na rachunek Banku Spółdzielczego w N. została przelana z depozytu sądowego w dniu 20 grudnia 2018 r. suma 759.448,02 zł. W dniu 27 grudnia 2018 r. Bank Spółdzielczy w N. przekazał

powodowi z tej sumy kwotę 212.645,45 zł, uwzględniając przy dokonanym podziale udziały poszczególnych banków w konsorcjum oraz fakt, że wierzytelność kredytowa została w części spłacona przez Bank (...) w W. w ramach gwarancji de minimis. Otrzymałą kwotę powód zaliczył na poczet zaspokojenia należności wynikających z umowy kredytowej nr (...) dochodzonej w innym postępowaniu. Dokonując zaliczenia otrzymanej sumy na pokrycie zobowiązań powód uwzględnił wolę pozwanej spółki, która w piśmie z dnia 10 lutego 2019 r. skierowanym do Banku Spółdzielczego w N. wskazywała, że suma pozyskana z depozytu winna być zaliczona na pokrycie wymagalnych należności wynikających z umowy nr (...).

Mając powyższe okoliczności na względzie stwierdzić należy, że pozyskana przez powoda w wyniku realizacji zabezpieczenia kwota 212.645,45 zł ze względu na przeznaczenie jej na zaspokojenie innego kredytu, nie ma wpływu na wysokość roszczeń powoda dochodzonych w niniejszej sprawie.

Bezasadny okazał się również zarzut strony pozwanej co do tego, że z uwagi na ustanowienie gwarancji spłaty kredytu udzielonej przez (...) w ramach pomocy de minimis do kwoty 540.000 zł, powód powinien w pierwszej kolejności zaspokoić się z posiadanej gwarancji i otrzymał już częściowe zaspokojenia należności wynikającej z powyższej gwarancji. Podkreślić bowiem należy, że określając na wekslu stan zadłużenia pozwanej spółki powód uwzględnił kwoty otrzymane na spłatę długu kredytowego od Banku Spółdzielczego w N., jako banku inicjującego w ramach umowy konsorcjum, pochodzące z tytułu realizacji zabezpieczeń zwrotu kredytu tj. kwotę 314.160 zł otrzymaną w dniu 3 stycznia 2017 r. z tytułu realizacji gwarancji spłaty kredytu de minimis udzielonej przez Bank (...), którą powód zaliczył na pokrycie należności głównej.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 496 k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksła Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 30 maja 2019 r. sygn. akt I Nc 203/19 utrzymał w całości w mocy (pkt 1 wyroku).

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt 2 wyroku na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. Na koszty postępowania należne od pozwanych solidarnie jako strony przegrywającej proces w całości złożyło się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika powoda w wysokości 3.600 zł (uzupełniające wynagrodzenie pełnomocnika zasądzone nakazem zapłaty z dnia 30 maja 2019 r.).

SSO Ewa Gatz-Rubelowska

Zarządzenie;

1.odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanych oraz wszystkim pozwanym

2.z wpływem lub za 14 dni